

BIJ-kletsen

BIJ-kletsen Nr : 2019 - 4
Van : 2 september 2019
Kleur Koningin 17: GEEL; 18: ROOD ; 19: GROEN

AGENDA (RFH)

7 september, 13 uur Oriëntatie workshop
Bijenhouden. (Zie verder in deze uitgave).
13 september, 20 uur, **IMKERcafé, Grand Café
Helder Renesse**
11 oktober 20 uur, **IMKERcafé, Grand Café Helder
Renesse**
8 november, 20 uur, **IMKERcafé, Grand Café
Helder Renesse**
21 november, 20 uur Algemene Leden
Najaarsvergadering, uitnodiging volgt later

Mededelingen Bestuur (HvdR)

Voor u ligt alweer de vierde editie van BIJ-kletsen 2019. De afgelopen periode is het druk geweest en hebben de meeste imkers de heerlijke honing en andere producten van hun bijen kunnen oogsten. Uit eigen ervaring kan ik u zeggen dat de honingopbrengst minder is dan vorig jaar, maar de smaak daarentegen geweldig is. De belangstelling voor onze honing is dan ook groot en we moesten voor deelname aan diverse toeristische markten regelmatig "op zoek" naar voldoende potten honing! Met de veelvuldige deelname aan de toeristische markten en Landelijke Open Imkerijdag (LOI) hebben we ons als vereniging in 2019 goed laten zien. We zijn dan ook veel dank verschuldigd aan Mijnie en Jac als organisatoren en de vele leden van onze vereniging die als vrijwilligers de kraampjes hebben bezet. Onder soms zeer lastige weersomstandigheden hebben zij hun beste beentje voorgezet. Dat geldt natuurlijk ook voor Wim die samen met vrijwilligers de bemensing van het BIJenhuisje in Renesse opnieuw voor zijn rekening heeft genomen. Nadat we in 2018 met veel succes structureel voorlichting zijn gaan geven, hebben we dat dit jaar uitgebreid naar de woensdag- en zaterdagmiddag. Voorwaar een behoorlijke "belasting" voor de deelnemers, maar door de leuke contacten en reacties zeer de moeite waard. Met de observatiekasten en de unieke locatie blijft ons BIJenhuisje een trekker van jewelste. Diverse leden hebben hun ervaringen tijdens de toeristische dagen en hun deelname aan het BIJenhuisje aan het papier toevertrouwd. Het bestuur heeft dit uitermate op prijs gesteld en vindt het belangrijk om alle ervaringen te evalueren, zodat we daar onze leringen uit kunnen trekken voor het komend seizoen 2020. De leden die hebben deelgenomen kunnen binnenkort een persoonlijke uitnodiging verwachten. Tijdens de LOI, toeristische dagen en open middagen van het BIJenhuisje willen we de vereniging zo goed mogelijk presenteren. Dit willen we in de nabije toekomst mogelijk vorm gaan geven door de verkoop van "verenigingshoning" met speciaal daarvoor

ontworpen etiketten. Hetzelfde geldt eveneens voor de honingverkoop die in Goemanszorg en het VVV zal gaan plaatsvinden. We zullen dit onderwerp met u bespreken tijdens de najaarsvergadering eind dit jaar. Afgelopen zomerperiode zijn we als imkersvereniging veelvuldig in het nieuws geweest. Zo werden we door het landelijk NBV bestuur gevraagd om op de LOI van 13 juli j.l. mee te werken aan RTL 4 Nieuws. 's Avonds waren we samen met de voorzitter van het NBV bestuur Bert Berghoef op de landelijke televisie te zien. Op dezelfde dag werden we geïnterviewd door de PZC en gaf ook Radio Schouwen-Duiveland acte de presence. De Wereldregio heeft ons 6 weken lang de ruimte geboden om artikelen op te nemen over onze activiteiten in het kader van "Samen op weg naar BIJvriendelijk Schouwen-Duiveland". Al deze en andere "PR-uitingen" zorgen ervoor dat steeds meer mensen en organisaties de imkersvereniging weten te vinden. Zij komen met allerlei ideeën aan en willen in samenwerking met de imkersvereniging actief aan de gang om met concrete plannen Schouwen-Duiveland BIJvriendelijk te maken.

Ook in de provincie Zeeland zijn bemoedigende ontwikkelingen gaande. Zo heeft onze vereniging in het BIJvriendelijk Platform Zeeland meegewerkt aan de opzet van een eerste BIJvriendelijk Symposium dat op 10 oktober gaat plaatsvinden. Alle partijen die de Zeeuwse Bijen strategie hebben ondertekend, komen in Middelburg bijeen om verdere afspraken te maken over concrete projecten. Inmiddels hebben alle dertien Zeeuwse gemeenten ondertekend en heeft ook Woningcorporatie Zeeuwsland besloten te gaan deelnemen, e.e.a. in navolging van de samenwerking met de gemeente en de imkersvereniging. Ook de samenwerking tussen de zes imkersverenigingen in Groep BIJdeSchelde (voorheen Groep Zeeland) begint steeds meer vorm te krijgen. Op het gebied van voorlichting en educatie worden steeds meer activiteiten samen opgepakt en voor lezingen en andere leuke activiteiten worden we altijd uitgenodigd. Het is interessant en leerzaam om hier aan deel te nemen en als u in de gelegenheid bent om samen te reizen is het ook nog eens gezellig. Van Imkersvereniging De Bevelanden ontvingen we bijvoorbeeld de uitnodiging om op 12 september een lezing van Albert de Wilde over solitaire bijen bij te wonen en deel te nemen aan de jaarlijkse honingkeuring. De gebeurtenis begint om 20 uur in dorpshuis Trefpunt aan de Hoofdstraat 54 te Ovezande (geef u wel tijdig op).

De vele activiteiten die op Schouwen-Duiveland plaatsvinden hebben de aandacht van het NBV hoofdbestuur getrokken. Zij hebben dan ook besloten om op 18 september ons eiland te bezoeken en hierover met ons en Groep BIJdeSchelde van gedachten te wisselen. Het bestuur is bezig om hiervoor een interessant programma in elkaar te zetten, waarbij wij ook met hen van gedachten willen wisselen over de toekomst van de imkerij en die van

de NBV. We houden u graag van de resultaten op de hoogte.

Tijdens de afgelopen voorjaarsvergadering hebben we afgesproken om dit jaar meer aandacht te besteden aan gezamenlijke activiteiten. We hebben u gevraagd daarover na te denken en met voorstellen en ideeën te komen. Een aantal van u heeft daarop gereageerd en zal worden gevraagd om hier samen met Jac de komende tijd verder invulling aan te geven.

Het is belangrijk om de samenhang binnen een vereniging te blijven versterken. Het is daarom leuk om te zien dat de imkers in opleiding elkaar regelmatig treffen en er al “koppeltjes” zijn gevormd met imkers die al wat langer bijhouden. Uit eigen ervaring weet ik hoe belangrijk het is om niet alleen tijdens de opleiding, maar juist ook daarna te kunnen samenwerken met een “maatje” die de kneepjes van het vak al wat langer beheerst. In dit verband wil ik u daarom nogmaals graag uitnodigen voor een bezoek aan ons imkercafé. Een trouwe groep van leden treft elkaar inmiddels elke maand in restaurant Helder te Renesse. Het is buitengewoon gezellig en er zullen binnenkort ook eerste afspraken worden gemaakt over een op te zetten “timmerclub” (zie verder).

Op 7 september zal een eerste oriëntatiebijeenkomst bijhouden worden gehouden. Het is de bedoeling om mensen van Schouwen-Duiveland te laten kennismaken met de imkerij. Rob, Rudolf en ondergetekende zullen de deelnemers enthousiasmeren om deel te nemen aan de nieuwe NBV basiscursus die in 2020 opnieuw zal plaatsvinden bij de Stelle in Ouwkerk. Er is overigens al een behoorlijk aantal mensen dat zich voor de Basiscursus heeft opgegeven. Met veel dank aan Rob en de “praktijkleraren” heeft het afgelopen seizoen met veel succes een eerste “eigen” basiscursus met 13 cursisten plaatsgevonden. Ik verwacht dat komend seizoen het maximale aantal cursisten van 15 zal worden gehaald en opnieuw imkers met passie zullen worden opgeleid. Als u in uw kennissen- en vriendenkring mensen weet die voor de oriëntatiebijeenkomst of NBV basiscursus mogelijk belangstelling hebben, dan zou het fijn zijn als u ze hierop attent maakt.

Zoals u kunt lezen is er afgelopen periode veel gebeurd, veel meer dan in deze editie van BIJ-kletsen kan worden opgenomen. Nieuwe Bij-vriendelijke projecten worden inmiddels in samenwerking met onder meer gemeente, Zeeuwend, NME en Port Greve opgezet. Daarover hoort u vanzelfsprekend later meer. Als u hier vanuit interesse ook dichterbij betrokken wilt zijn, dan horen we dat als bestuur heel graag. Tenslotte wil ik u alvast attent maken op de najaarsvergadering die zal worden gehouden op donderdagavond **21 november 2019**. Noteert u deze datum alvast in uw agenda. Namens het bestuur wens ik u veel sterkte en plezier toe bij de verdere BIJ-activiteiten in de komende periode.

Met hartelijke groet, namens het bestuur
Helle van der Roest

Oriëntatie workshop Bijen houden (RV)

Op zaterdag 7 september om 13.00 uur zal er voor belangstellenden een oriëntatie bijeenkomst gehouden worden.

Deze workshop bestaat uit een theoretisch gedeelte en een bezoek aan een bijenvolk.

In het kort zal er iets verteld worden over honingbijen en het houden van honingbijen.

Verder zal er een korte uitleg zijn over de inhoud van de basiscursus bijhouden.

Iedere belangstellende is van harte welkom.

Na het eerste gedeelte verplaatsen we ons met eigen vervoer over een korte afstand om een bijenvolk van nabij te bekijken.

De “workshop” vindt plaats op zorgboerderij “De Stelle”. Stelweg 3 in Ouwkerk en is gratis.

Voraf aanmelden bij Rob Vroom. (O.a. In verband met regelen juiste maat beschermende kleding).

Email: vroomr@xs4all.nl Mob. 0653239344

Verschillende soorten raampjes, de voor- en nadelen ervan (RFH)

Omdat ik denk dat het handig is om een overzicht van de verschillende soorten raampjes en de voor- én nadelen die ze hebben, op een rij te hebben, zodat je een afweging en vervolgens een keuze kunt maken welke optie t best bij je past.

Allereerst is er het verschil tussen raampjes met en raampjes zonder spleet. Daarnaast speelt de wijze van bedrading van de raampjes een rol. Bedrading kan verticaal of horizontaal worden aangebracht.

Er zijn verschillende soorten raampjes op de markt.

De naam raampjes met spleet is ingegeven omdat er in de toplat, tussen de twee overeind staande

zijkanen een door-en door spleet gezaagd is. Met een speciaal hulpmiddel kun je die spleet openen en de bovenzijde van je vel kunstraat in laten zakken,

waardoor de bovenzijde in de spleet geklemd wordt.

Je moet dan wel aan beide uiteinden van je vel kunstraat, twee driehoekjes afsnijden zodat het topdeel van je kunstraatvel in de spleet past.

Vandaar dat je in de handel twee soorten kunstraat kopen kan, was met of zonder zaagspleet. De vellen voor de spleetramen zijn iets hoger.

Het voordeel van een raam met spleet is dat als het raam eenmaal in het volk hangt en de bijen het

uitbouwen, de bovenkant door de warmte in het volk niet ombuigt, maar gewoon mooi verticaal plat in het raam geklemd blijft zitten. Het nadeel: Veel imkers

vinden dat geen prettig raam, omdat die spleet een heerlijke schuil- en broedplaats is voor wasmotten, om

daar hun vreselijke werk te beginnen.

Bij de gewone raampjes, zonder spleet, is de kans dat het bovendeel van het vel kunstraat ombuigt als het raam in het volk wordt gehangen. Echter hier komt de

wijze van bedrading een rol spelen. Als je een raam zonder spleet bedraadt, kun je de draden of verticaal,

of horizontaal spannen. De verticale draden zorgen ervoor dat de bovenzijde van het vel kunstraat niet

ombuigt. Dat zit immers in de verticale draden vast gesmolten. Anders is dat wanneer de draad

horizontaal is gespannen. Er zit altijd enige afstand

tussen de toplat en de bovenste horizontale draad, waardoor ombuigen een risico is. Toen ik vroeger met imkeren begon, is me door mijn leraar geleerd dat ik de raampjes verticaal moest bespannen. Dat heb ik dan ook gedaan. Op het nadeel daarvan werd ik gewezen door een oude en zeer ervaren imker. Die vond die wijze van bespannen helemaal niks. Ten eerste kon je dan nooit goed met een plamuurmes of beitel de bovenkant van de ramen van was en propolis ontdoen, de draad en de oogjes van de draad maakten de bovenkant van de toplat grillig en hobbelig, bovendien bestaat naar mate het raampje langer in gebruik is, de kans dat zowel de boven- als de onderlat van het raampje naar elkaar worden toegetrokken waardoor je altijd het vel kunstraat weer bij moet snijden voordat het kan worden ingesmolten. Tegenwoordig kun je bij de handel in imkermateriaal raampjes kopen die al zijn bedraad, de keuze is dan al gemaakt. Meestal is de bedrading dan horizontaal. Er zijn echter ook nog raampjes te koop, - wel even zoeken – waar aan de onderzijde van de toplat een groef is aangebracht. Bij het insmelten van het vel kunstraat kun je dan de bovenzijde van dat vel in die groef laten zakken, voordat je het raam insmelt. Het raam zal daarna ook niet gemakkelijk ombuigen.

Nogmaals, Bestellen Wintervoer (RFH)

Nadat de termijn voorBIJ was waarop je kon bestellen, bleek er toch meer belangstelling. Daarom nu weer dit stukje. We kunnen alleen twee soorten hoeveelheden kopen: 44 emmers of 60 cans.

Mocht je belangstelling hebben laat dat dan uiterlijk woensdag 4/9 weten.

Let op: IK KAN NIET GARANDEREN DAT DIE BESTELLING OOK LUKT, dus de bestelling die je dan doet is onder voorbehoud, het moet uiteindelijk passen in bovenstaande hoeveelheden. Dan nu de tekst uit t vorige nummer van BIJ-kletsen:

Gezamenlijk inkopen van Wintervoer heeft zo zijn voordelen. Als we via de Imkershop of Bijenhuis bestellen, wordt één of meerdere pallets **bezorgd hier op t eiland**, dus geen verzendkosten en krijgen we bovendien extra korting als we meer dan 1 pallet bestellen.

De prijs voor een Can of emmer van 14 kg komt neer op € 13,45 als je die los koopt. Kopen we samen een pallet dan is de prijs (€ 11,99, afgerond) € 12,-. Afgelopen jaar hebben we emmers besteld. Een pallet emmers heeft een omvang van 44 stuks, een pallet cans 60 stuks. Ons is toegezegd dat bij elke pallet meer er nog eens 10% van afgaat.

Wil je wintervoer bestellen laat het mij dan weten + hoeveelheid die je bestellen wilt.

info@imkersvereniging-s-d.nl

Wat nog niet te zeggen valt is of het emmers dan wel cans zullen worden, dat hangt van de hoeveelheid af die besteld wordt.

Voordeel van emmer is dat je die kunt gebruiken om geslingerde honing in te bewaren, voordeel van een can is dat die veel gemakkelijker in gebruik is om

voerbakken te vullen.

Bijmuseum te Geffen van de imkerij

Ecopoll (RB)

Imkerij Ecopoll is inmiddels een familiebedrijf, dat een twintigtal jaren geleden als hobby was begonnen, maar sinds een jaar of tien een professionele imkerij is met meer dan 200 bijenvolken over meer dan tien stands in Brabant. Sinds 2013 bezit Ecopoll ook een heus museum in een fraaie nieuwbouw. Het museum is dan ook een volledig particuliere onderneming. Veel museumstukken zijn destijds van andere particulieren overgenomen. Ook van de NBV is het nodige overgenomen, omdat de NBV geen oog had of wou hebben voor de historisch culturele waarden van deze verzamelingen. Enkele topstukken die het Ecopoll museum heeft, zijn de oudste honingpers uit Limburg, antieke perzische bijentegels, servies van Napoleon met bijen decoratie, maar verder is er een enorm totaaloverzicht te vinden van zaken uit de imkerij van verleden tot heden. Ook prachtige schoolplaten, en verder ook allerlei hedendaagse snuisterijen en producten voor de verkoop. Daarnaast blijken ze ook bijzonder veel te kunnen vertellen over allerlei historisch culturele wetenswaardigheden. Ook staat er een (nieuwe...) 32-raams honingslinger uit Frankrijk die voor de hedendaagse honingooft wordt gebruikt. Ecopoll verzorgt ook workshops en lezingen. Als zodanig kan Ecopoll gekarakteriseerd worden als het mooiste en grootste bijmuseum van Nederland met een grote maatschappelijke drive, kortom als je in de buurt bent, een bezoek waard! Zie voor verdere info www.ecopoll.nl

---

Zelf maken BIJenkasten (RV)

Bij rondvraag blijken een aantal mensen interesse te hebben voor een "timmerclub".

Tijdens het imkercafé op 13 september zou ik graag met de belangstellenden om de tafel gaan zitten en over de mogelijkheden en wensen willen spreken.

Ik hoop dat we hier dan de eerste afspraken kunnen maken en elkaars ideeën kunnen vernemen. Bedenk ook alvast wat je zou willen. BK, HK, 6- of 3 ramers, daken of dekplank, of een andere soort kast. Je hoeft niet te kunnen timmeren of zo, er zijn altijd wel (ondersteunende) klusjes te doen en er zijn altijd wel deelnemers die raad weten met jouw wensen. Aanmelden bij: Rob Vroom Email: vroomr@xs4all.nl Mob. 0653239344.

Koninginnenteelt (RV)

Er blijkt onder de leden belangstelling te zijn voor koninginnenteelt.

Er zijn mogelijkheden daar volgend jaar invulling aan te geven.

Willen eventuele belangstellenden zich melden bij Rob Vroom.

Basiscursus Bijenhouden (RV)

In 2020 zal er wederom een basiscursus bijenhouden op Schouwen Duiveland gegeven worden.

Voor verdere informatie en aanmelding zie de website van de NBV.

<https://www.bijenhouders.nl/cursussen/basiscursus/odyBpKR24g#info>

Kopij, vraag en aanbod graag inleveren bij de redactie rudolf.m.fontein@planet.nl (klik op de link terwijl je de CONTROLknop ingedrukt houdt).

Tot zover deze berichtgeving met bijdrage van Ronald Boerkoel (RB).

BIJ-zondere groet,

Rob Vroom (RV), Helle van der Roest (HFR) & Rudolf Fontein-Hubregtse (RFH).
